

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 4, Sayı:16, Eylül 2018, s. 117-135

Dr. Öğr. Üyesi. Handan ÖZSİRKINTI KASAP

İstanbul Gedik Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı, handan.kasap@gedik.edu.tr,
handanozsirkinti@gmail.com

21. YÜZYIL TÜRKİYE'Sİ OFİS İÇ MEKÂNLARINDA ESTETİK: İSTANBUL'DAN OFİS İÇ MEKÂN KARŞILAŞTIRMALARI*

Özet

Bu araştırmanın amacı, 21. yüzyıl Türkiye'si ofis iç mekânlarında estetik değerlendirme yapmaktır. Bu estetik değerlendirme yapılırken 21. yüzyılda Türkiye, İstanbul şehrinde yapılmış veya yeniden düzenlenmiş farklı işlevlere sahip ofis mekânlarının iç mekânları estetik kriterler içinde ele alınmıştır. Bu bağlamda 21. Yüzyılda yapılmış olan 4 ayrı işlevde ofis yapısı seçilmiştir. Bu kapsamda seçilen ofis mekânlarının öncelikle yapısal künyesi (yapı adı, yapım yılı, kim tarafından yapıldığı, yapının bulunduğu yer) sunulmuştur. Daha sonra günümüz mekan tasarımı anlayışında kullanıcının estetik gereksinimlerinin karşılanması gerekliliğinden dolayı; form, formun yapısal çözümü, malzeme – doku, renk, ritim, vurgu – baskınlık – süreklilik, ışık, aydınlatma, harmoni – uyum – özgünlük gibi kriterler dikkate alınarak incelenmiş ve karşılaştırmalar yapılmıştır. Mekân incelemesi yapılırken; mekânsal estetik veri analizleri başlığı altında; renk, aydınlatma, malzeme-doku ve tasarım yaklaşımı başlıkları oluşturulmuştur. Araştırma amacı kapsamında; yapısal ve estetik veriler 4 ofis yapısı karşılaştırması yapılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda incelenen ofis kurum kimliklerinin estetik ve yenilikçi tasarımlarla desteklendiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: 21. yüzyıl, mekan, ofis, estetik.

THE AESTHETICS OF OFFICE INTERIOR SPACE IN TURKEY OF 21ST CENTURY: OFFICE INTERIOR COMPARISONS FROM ISTANBUL

Abstract

Purpose of this research is to do an evaluation about the aesthetics of office interiors in Turkey of 21st century. While making this aesthetic assessment, the office spaces which have distinct functions and their interior space which were made and rearranged in Turkey, in the city of Istanbul in the 21st century has been discussed in the aesthetic criteria. In this regard, office structures with 4 dissimilar functions which were observed to be made in the 21st century has been chosen. In this context, firstly the structural tag of the chosen office spaces (structure name, year of construction, constructed by who, location of the structure) has been presented. Then, for the purpose of supplying the aesthetic needs of the user (appropriate shape, color and textural characteristics of the space) in today's office understanding, form, structural analysis of the form has been examined and comparisons has been made considering the criteria's such as; material - texture, color, rhythm, emphasis – prepotency – continuity, light, illumination, harmony – accord – originality. While making the space examination, under the topic of spatial aesthetic data analysis, topics of color, illumination, material-texture and design approach has been created. In the scope of research purpose, structural and aesthetic data were analyzed by comparing 4 office structures. As a result of the analysis, it has been determined that the identity of the corporate offices is supported by aesthetic and innovative designs.

Keywords: 21. century, office, space, aesthetic.

1. Giriş

Ofis yapıları; 19. yüzyılın ikinci yarısındaki gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıktığı sayılsa da, ilk büro binalarına 16. yüzyılda rastlanır. Floransa'da Giorgio Vassari tarafından tasarlanan ve 1560- 1574 yılları arasında inşa edilen Uffizzi Palace, bu amaçla yapılmış ilk büro binası kabul edilmektedir (Duff, 1976). Ofis yapılanması, 19. yüzyılda gelişme göstermiş ve 20. yüzyılda endüstri devrimindeki teknik gelişmeler; mekânsal organizasyon, fonksiyon ve estetik değerlerini etkilemiştir. 20. Yüzyılda teknolojik ve bilişim sistemlerindeki gelişmeler ofis kavramını ve işleyiş biçimini değiştirmiştir. 21. Yüzyılda hızla devam eden bu gelişmeler sayesinde ofis mekân organizasyonları ve kurum kimlik kaygılarının ortaya çıkması ile estetik değerler ile işlev ve mekân farklılıkları ortaya çıkmaya başlamıştır.

Türkiye'de ilk büro yapıları, İstanbul'da, 20. yüzyılın ilk zamanlarında görülmeye başlanmış, özellikle ulaştırma sistemlerinin kesiştiği yerlerde yoğunlaşmıştır. Mimar Kemalettin tarafından yapılan, 1.Ulusal döneme ait 4.Vakıf Han binası buna örnek olarak gösterilebilir (Köse Doğan R., 2008, syf:32).Doğan Hasol, Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü'nde; yazı ve yönetim işlerinin görüldüğü çalışma yerleri "büro", bürolar ile bunların gereksinmelerini karşılayacak diğer hacimleri barındıran yapılar da "büro yapıları " olarak tanımlamaktadır.

Bu araştırma kapsamında 21. Yüzyıl Türkiye'si İstanbul şehrinin ticari geçmiş tarihine

gidildiğinde, İstanbul MİA¹'sının Bizans dönemine kadar uzandığı görülmektedir (Dökmeci V., Dülgeroğlu Y., Berköz L., 1993). M.S. 330'da Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti olan Konstantinapolis'te Hipodrom ile Çemberlitaş, Beyazıt, Aksaray ve Cerrahpaşa'ya doğru uzayarak varlığını sürdürmüştür. 16.ve 17. Yüzyılda işleve bağlı olarak Haliç kıyı şeridi, Unkapanı, Karaköy, Galata vb. daha sonra 19. yüzyılda Beyoğlu, ticaret merkezi konumuna gelmiştir. Cumhuriyet öncesi, Osmanlı imparatorluğu döneminde kadılar, sancak beyleri ve defterdarlar büro veya ofis amaçlı olarak konak kullanmaktaydılar. Ev ve ofis kavramının bağlantılı olduğu bu dönem içerisinde hükümet konağı terimi de bu bağlantıyı somutlaştırmaktadır. 20. Yüzyıl itibari ile şehrin nüfusça artması ve şehir merkezine ulaşımın güçleşmesi ile birlikte ticari kuruluşlar şehir merkezinin dışına çıkmaya başlamıştır.

Araştırma konusu olarak İstanbul şehrinin seçilme sebebi, İstanbul'un Türkiye'de yer alan diğer şehirlerden daha fazla ticari alana sahip olmasından kaynaklanmaktadır. İstanbul ticaret merkezinin şehir merkezinde olmasından dolayı zamanla trafik ve otopark sorunları gündeme gelmiştir. Dolayısı ile yeni kurulan firmalar ve yeni yatırımlar şehir merkezi dışına kaymaya başlamıştır. 1970'lerden itibaren bazı ticari firmaların uluslararası düzeye erişmesi ile birlikte kurum kimliğinin ön planda olduğu büro talebi artmış, mevcut kent dokusu modern yapıların inşasına uygun olmadığı için, İstanbul merkezinde yer alan binalar bu ihtiyacı karşılayamamıştır. Böylece 21. Yüzyıla gelindiğinde İstanbul'da hizmet sektöründeki hızlı ilerleme sayesinde şehir merkezi dışında, 50 kata varabilen ve 1000 çalışanın üzerinde görevlisi olan modern ofis mekânları oluşmaya başlamıştır.

2. Materyal Metod

Bu çalışma kapsamında 21.yüzyıl Türkiye'si İstanbul'da yer alan farklı işlevlere sahip ofis mekânlarının, mekân düzenlemelerinin estetik açıdan değerlendirilmesi kapsayan içerik analizi çalışması yapılmıştır. Farklı işlevlerde seçilen ofisler, kurum kimliğini en iyi yansıtacağı düşünüldüğünden merkez ofisler olarak ele alınmıştır. Çalışmada yer alan ve analizi yapılan ofis mekânları şunlardır;

1. Arena Bilgisayar Merkez Ofisi
2. Yapı Endüstri Merkezi
3. DDB Ofisi
4. Toyota Genel Müdürlüğü

Araştırmaya konu edilen ofis mekânlarını değerlendirmek için estetik analizler yapılmıştır. Bu analizler iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. İlk analizde her bir ofis yapısı için mekânsal analizler gerçekleştirilmiştir, ikinci analizde ise mekânsal estetik değerlendirme yapılmıştır.

¹MİA: Merkezi iş alanının kısaltılmışı (Hasol D., 1993, syf:322).

• **Analiz 1:**

Analiz 1'de her bir ofis yapısı için; kurum kimlik bilgileri, yapının adı, yapım yılı, konumu ve mimari proje yürütücüsü gibi bilgiler mekânsal analizler dahilinde sunulmuştur. Daha sonra mekânsal organizasyon içerisinde önem arz eden ofis kuruluş amacı ve işlev bilgileri aktarılmıştır. Mekânsal organizasyon başlığı altında ise ofis yapısının plan gibi mimari verileri üzerinden yapım aşaması hakkında bilgileri verilmiş, tasarım yaklaşımı ele alınmış ve 1. Analiz içerisinde 1a, 2a,3a ve 4a tablolarıyla desteklenmiştir. Böylece her bir yapısal mekânın oluşumundaki mekânsal organizasyon farklı biçimsel düzen sunduğu gözler önüne serilmiştir.

Bu kapsamda ele alınan ofis yapılarının mekânsal organizasyon sistemi Ching'in mekânsal sınıflandırması temel alınarak aşağıda yer alan başlıklar altında gerçekleştirilmiştir.

- Merkezi Organizasyon; Etrafında belirli bir sayıda ikincil mekânın gruplandığı merkezi, baskın bir mekân.
- Çizgisel Organizasyon; Tekrarlanan mekânlardan oluşan çizgisel bir ardışıklık.
- Işınsal Organizasyon; Çizgisel mekân organizasyonlarının ışınsal bir tarzda dışa doğru uzandığı merkezi bir mekân.
- Kümeli Organizasyon; Ortak görsel bir karakter ya da ilişki paylaşımına veya yakınlığa göre gruplanan mekânlar.
- Gridal Organizasyon; Strüktürel grid ya da başka bir üç boyutlu çerçeve içinde örgülenen mekânlar. (Ching, D.k.F., 2016, syf:).

• **Analiz 2:**

Analiz 2; mekânsal estetik değerlendirme dahilinde kurgulanmıştır. Ele alınan ofis yapıları giriş, ofis çalışma odaları, toplantı odaları, kafeterya vb. gibi alanlardan oluşmaktadır. Bu alanlar mekânsal estetik değerlendirme alt başlıkları içerisinde yer alan renk (tek renk ve tonları armonisi, 2 renk ve tonları armonisi, 3 ana renk ile oluşturulan armoni, zıt renkler armonisi, sıcak renkler ve soğuk renk armonileri vb gibi), aydınlatma (iç mekânda kullanılan doğal ve yapay aydınlatma türleri), malzeme-doku (İç mekânda kullanılan malzeme çeşitliliği göz önüne alınarak) ve sonuç olarak tasarım yaklaşımı açısından değerlendirilmiştir. Bu farklı işleve sahip ofis mekânlarının estetik mekân analizleri tablo 1b, 2b, 3b ve 4b üzerinde incelenmiştir.

3.İstanbul'da Yer Alan Farklı İşlevlere Sahip Ofisler

Tablo1. Arena Bilgisayar Merkez Ofisi Mekân Analizleri

Tablo1a. Arena Bilgisayar Merkez Ofisi Kurum Kimlik ve Mekânsal Organizasyon Analizleri

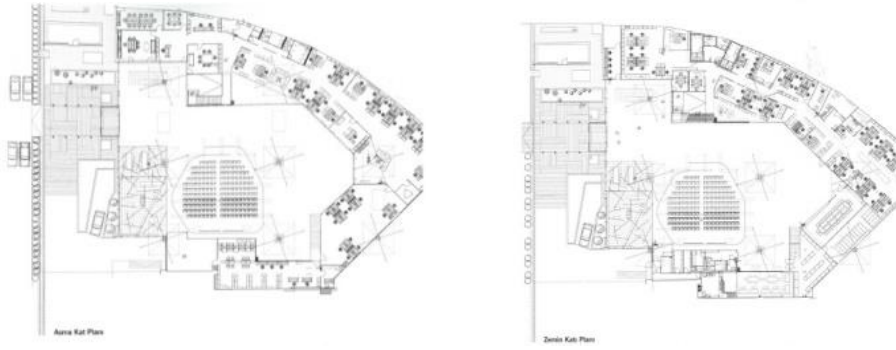
Kimlik Bilgileri	Yapı Adı : Arena Bilgisayar Ofisi Yapım Yılı : 2007 Proje Yeri : Göktürk - İstanbul Mimari Proje: Loft Mimarlık-Harun Senegör-Serdar Tuna
Ofis Kuruluş - İşlev	Arena Bilgisayar San. ve Tic. A.Ş., Türkiye teknoloji ürünleri 1991 yılında kurulmuş ve şirket merkezi İstanbul'dadır. Sektörünün en yaygın dağıtım ağına sahip Türkiye teknoloji pazarının lider şirketi olan Arena'nın amacı, tedarikçi ve bayilerinin teknoloji ürünlerini etkin ve verimli olarak tüketiciye ulaştırabilecekleri bir hizmet platformu sağlayarak yatırımcı değerini artırmaktır. Arena, Dell, Acer, Microsoft, Philips, SanDisk, Lexmark, Sony, Xerox, Airties gibi 400'den fazla dünya markasının ürünlerini 7.500'ün üzerinde aktif satış noktası aracılığıyla tüketiciye ulaştırmaktadır.
Mekansal Organizasyon	 <p>Tasarım aşamasında etkin olan en önemli unsur, önceden A bloğun kaba yapısının tamamlanmış olmasıdır. Projelendirme süreci 2 aşamalı gerçekleşmiştir (YEM 2016). Var olan kaba yapı korunmuş ortak alanlar B ve C bloklara yerleştirilmiştir. 8000m2 alanda yer alan Arena Bilgisayar Merkez Ofisi, 3 bloktan ve 4 kattan oluşmaktadır. A blokta 1 ve 4. katlarda pazarlama, satış, mali ve idari iş birimleri, B Blokta, ana giriş holü, mağaza ve sergileme alanları (üst katlarda), C blokta rezerv çalışma alanları, yerleştirilmiştir. Zemin kat planı koridorun sağ ve sol ekseninde çizgisel şekilde organize edilmiştir. 1. ve 2. Kat planları ise gridal ve kümeli organizasyon içerisindedir.</p>

Tablo1b. Arena Bilgisayar Merkez Ofisi Mekânsal Estetik Veri Analizleri

Arena Bilgisayar Merkez Ofisi	Renk	 <p>Arena Bilgisayar Merkez Ofisinde, kurum kimliğini yansıtan logosu ile beraber koridorlarda brüt betonun ve logonun birlikte kullanılmasından dolayı soğuk renk, idari katlar ve çalışma ofis alanlarında zıt renk armonisi ve diğer koridor alanlarında ise nötr bir renge sahip olan brüt beton ile kırmızı rengin bir araya gelmesi ile ise sıcak renk armonileri görülmektedir.</p>
	Aydınlatma	Tavanda yer alan serbest asma tavanlar, aydınlatma işlevini üstlenmiş, barisol aydınlatmalar için gerekli altlığı oluşturmuştur. Büro katlarında yer yer sarkıt gömme aydınlatma ve doğrusal aydınlatma sistemi kullanılmıştır. Arena Bilgisayar Merkez ofisinde ihtiyaca göre gömme spot armatürler yer almaktadır.
	Malzeme Doku	Koridor-merdivenler: çelik, çıkma tuğla, brüt beton. Döşemeler: genel alanlarda epoksi, ofislerde ise halı. Duvarlar: alçıpan üzeri boya ve paslanmaz kutu profiller kullanılmıştır. Zemin kat tavan, çelik konstrüksiyon taşıyıcı iskelet açıkta bırakılmıştır.
	Tasarım Yaklaşımı	Arena Bilgisayar Merkez ofisinde loft tarzı yaklaşım görülmektedir. Böylece konsept dahilinde modern kimlikli bir çalışma alanı oluşturulmuştur. Malzeme ve biçimsel birliktelik sayesinde çalışanlara dinamik atmosfer alan oluşturulmaya çalışılmıştır.

Tablo2. Yapı Endüstri Merkezi Ofisi Mekân Analizleri

Tablo2a. Yapı Endüstri Merkezi Ofisi Kurum Kimlik ve Mekânsal Organizasyon Analizleri

Kimlik Bilgileri	<p>Yapı Adı : Yapı Endüstri Merkezi Yapım Yılı : 2008 Konumu : Fulya - İstanbul Mimari Proje : Erginoğlu & Çalışlar Kerem Çalışlar – Hasan Çalışlar</p>
Ofis Kuruluş İşlev	<p>Yapı-Endüstri Merkezi, 1968 yılında Mimar Doğan Hasol tarafından kurulmuştur. YEM; yapı sektöründe mal ve hizmet üreten kuruluşlar ile aynı sektörde yer alan yöneticiler, mimarlar, mühendisler, müteahhitler ve yapı malzemesi kullanıcısı tüm kesimler için hizmet veren bir bilgi merkezidir. Üretici ve kullanıcılar arasında, uzmanlık fuarları, etkinlikler düzenleyerek ortak alanlar yaratmaktadır. Yapı Endüstri Merkezi, süreli ya da süresiz teknik yayınlar ve, profesyonel bilgilendirme hizmetleri ile sektöre yönelik hizmet veren bir medya grubudur.</p>
Mekânsal Organizasyon	 <p>1968 yılında kurulmuş olan YEM, Harbiye de bulunan eski yerine sığmadığı için Beşiktaş Fulya'da bulunan Polat Kulesi yanında yer alan 3000m²'lik kullanım alanına sahip yeni mekânına taşınmıştır. 6,5 metre temiz yükseklikte uzay kafes sistemi ile kapanan yapı fuar çok amaçlı etkinlik alanları, dokümantasyon merkezi, kitabevi, çalışanlara hizmet veren kafeterya, sosyal alanlar ve idari ofis mekânlarından oluşmaktadır. Plan organizasyonu, döngüsel biçimlenme içerisinde merkezi ve ışımsal düzen içerisinde.</p>

Tablo2b. Yapı Endüstri Merkezi Ofisi Mekânsal Estetik Veri Analizleri

Yapı Endüstri Merkezi Ofisi	Renk	 <p>Yapı Endüstri Merkezinin genelinde kurum kimliğini yansıtan logosu ile birlikte aynı üsluba sahip, Sarı ve kırmızıdan oluşan ana renklerle, 2 renk armonisinin kullanıldığı görülmektedir.</p>
	Aydınlatma	<p>Yapı Endüstri Merkezi Genel giriş ve etkinlik alanlarında, sıva üstü ofis armatürleri, sarkıt armatürler. Çalışma alanlarında, sıva üstü armatürler kullanılmıştır.</p>
	Malzeme Dokusu	<p>Merdivenler: limon kiriş çelik yer yer laminat kaplama. Döşemeler: genel alanlarda epoksi ve mermer, ofislerde ise halı. Duvarlar: alçıpan üzeri boya, laminat kaplama, cam bölmeler kullanılmıştır. Tavan, çelik konstrüksiyon taşıyıcı iskelet sistemi ile açıkta bırakılmıştır.</p>
	Tasarım Yaklaşımı	 <p>Yapı Endüstri Merkez Ofisi, çok işlevli mekân konsepti üzerine kurulmuştur. Bu sistem içerisinde konferans, sergi, toplantı alanlarını kapsayan çok işlevli etkinlik alanları kuruluşun amacına uygun olarak perde sistemi ile bölünerek 150 kişilik bir konferans alanına dönüşebilen açık meydan özelliğindedir. Büro ve etkinlik alanları saydam ikinci bir iç cephe sistemi ile birbirinden ayrılmıştır. Mekânlar birden çok amaçla kullanılabilir. Esnek mekân kavramına göre tasarım yapılmıştır.</p>

Tablo3. DDB Ofisi Mekân Analizleri

Tablo3a. DDB Ofisi Kurum Kimlik ve Mekânsal Organizasyon Analizleri

Kimlik Bilgileri	Yapı Adı : DDB Ofisi Yapım Yılı : 2007-2008 Konumu : Kasımpaşa - İstanbul Mimari Proje : Erginoğlu & Çalışlar
İşlev Ofis Kuruluş	DDB, Manajans Thompson'ın genel müdürü Jeffi Medina ve yönetmen Yavuz Turgul tarafından "Medina Turgul" adı ile 1993 yılında kurulmuştur. Kısa sürede dünyanın en büyük medya guruplarından DBB Worldwide'ın dikkatini çekti ve ortak ajans haline geldi. Böylece 1995 yılında "Medina Turgul DBB" adını aldı. DBB'nin kurucusu Bill Bernbach'ın evrensel reklamcılık ilkeleri ile yola devam eden Medina Turgul DBB, Türkiye'nin en büyük 3 reklam ajansından biridir. Hem uluslararası hem de yerel markalara hizmet vermektedir.
Mekânsal Organizasyon	 <p>Önceden Tekel bünyesinde olan 170 yıllık tarihi tuz ambarının Medina Turgul DBB tarafından kiralanması ile birlikte restorasyon ve dönüşüm çalışmaları yapılmıştır. Kalın taş duvarları olan 4 ayrı galerisi olan mekân 10 metreyi geçen yüksekliğe sahip olduğu için asma katlar kullanılmıştır. Var olan tarihi dokuyu bozmamak adına mekân bölüntüleri çelik ve camdan oluşan ikinci bir iç strüktür ile tasarlanmıştır. Yapının özgün dokusu korunmuş ve zarar görmüş taşlar yeniden restore edilmiştir. Yapının tamamında bulunan elektromekanik tesisat açıkta bırakılmıştır. Mekânsal düzenleme içerisinde çizgisel organizasyona sahiptir.</p>

Tablo3b. DDB Ofisi Mekânsal Estetik Veri Analizleri

DDB Ofisi	Renk - Doku		DBB ofisi mekânında, ağırlığı hissedilen taş dokusu ile birlikte kullanılan ahşap dokusu ve kullanılan kırmızı deri koltuklarla beraber sıcak renk armonisi elde edilmiştir.
	Aydınlatma		Mekânın genelinde sarkıt sıva üstü downlight armatürler kullanılmıştır. Koridorlarda spotlar, pencere ve kapı boşluklarında ise gizli yeşil ledler ve koridor boyunca led aydınlatma direkleri kullanılmıştır. İdari ofislerde genel aydınlatmanın yanı sıra ayaklı abajurlar bulunmaktadır.
	Malzeme		Taş duvarlar, çelik ve cam paneller mekânın genel dokusunu oluşturmaktadır. Merdivenler: çelik. Döşemeler: genel alanlarda mermer, ofislerde lamine. Tavan, çelik konstrüksiyon taşıyıcı iskelet sistemi ile açıkta bırakılmıştır.
	Tasarım Yaklaşımı		Tarihi tuz ambarının restore edilmesi ile ortaya çıkan yapıda var olan tesisat çatı makasları arasından görünür halde bırakılarak açık strüktür uygulanmıştır. Mekânın bütününde var olan taş duvarlar derzleri özel solüsyonlarla korunmuştur. Mekânsal organizasyon içerisinde var olan dolu-boş ilişkileri içerisinde bulunan taş duvarlara dokunmadan, çelik ve camdan ikinci bir strüktür oluşturulmuştur. Ofisin genelinde doğal ışıktan yararlanmak için büyük cam bölmeler tercih edilmiştir. Bol ışıklı mekanik, çalışanların ekip ruhu içerisinde çalışmaktan keyif alacağı bir mekân olarak tasarlanmıştır.

Tablo4. Toyota Genel Müdürlük Ofisi Mekân Analizleri

Tablo4a. Toyota Genel Müdürlük Ofisi Kurum Kimlik Mekânsal Organizasyon Analizleri

Kimlik Bilgileri	<p>Yapı Adı : Toyota Genel Müdürlük Ofisi Yapım Yılı : 2009 Konumu : Kartal - İstanbul Mimari Proje : KG Mimarlık</p>
Ofis Kuruluş İşlev	<p>Toyota, 1933 yılında Japonya'da Toyoda Automatic Loom şirketi kurucusunun mühendis oğlu Kichiro Toyoda tarafından kurulmuştur. Türkiye ye ise 2000 yılında Sabancı Holding, Toyota Motor A.Ş. ve Mitsui ortaklığı ile kurulmuş olan firmanın faaliyetleri, 2009 yılından itibaren yabancı sermayeli firma olan "ALJ Holding"e bağlı bir firma olarak devam etmektedir. Toyota uluslararası distribütör firma olarak, Türkiye otomotiv sektöründe mobil binek araçların pazarlama, satış ve satış sonrası hizmetlerinden sorumludur. Genel Müdürlük Kartal-İstanbul olmak üzere, Orhanlı-İstanbul Eğitim ve Yedek Parça Depo ve Adapazarı'nda Satış Dağıtım merkezlerinden oluşmaktadır.</p>
Mekânsal Organizasyon	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="347 1200 778 1514"> <p>Zemin kat planı</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Giriş 2 Bekleme Odası 3 Toplantı Odası 4 Koridor 5 Mutfak 6 Elektrik Odası 7 Banyu WC 8 Banyu WC 9 Duş 10 Koridor 11 Bekleme 12 Kurum Kurul 13 Kafe 14 Kabinler 15 Kabin 16 Kabin Servis Hizmetleri 17 Kabin Servis Hizmetleri 18 Kabin 19 Kabin 20 Kabin 21 Kabin 22 Kabin 23 Kabin 24 Kabin 25 Kabin 26 Kabin 27 Kabin 28 Kabin </div> <div data-bbox="858 1200 1321 1514"> <p>Biriinci kat planı</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Giriş 2 Toplantı Odası 3 Duş 4 Elektrik Odası 5 Koridor 6 Banyu Odası 7 Banyu WC 8 Banyu WC 9 Duş 10 İnsan Kaynakları 11 İnsan Kaynakları 12 İnsan Kaynakları 13 İnsan Kaynakları 14 İnsan Kaynakları 15 İnsan Kaynakları 16 İnsan Kaynakları 17 İnsan Kaynakları 18 İnsan Kaynakları 19 İnsan Kaynakları 20 İnsan Kaynakları 21 İnsan Kaynakları 22 İnsan Kaynakları 23 İnsan Kaynakları 24 İnsan Kaynakları </div> </div> <p>Eski tır servis alanı ve çalışma ofislerinin bir araya getirilmesi ile iki bölümden oluşan Toyota Genel Müdürlük Binası bugünkü halini getirmiştir. Binanın strüktürü güçlendirilerek iki bina merdiven ve rampalarla birleştirilmiştir. Bina özellikle cephe tasarımı ile ön plana çıkmıştır. Genel müdürlük binasının prestijine uygun biçimsellik ve malzeme ile markanın gücü vurgulanmıştır. Plan düzleminde biçimsel olarak baskın merkezi mekân etrafında toplanan gridal kümelenme görülmektedir.</p>

Tablo4b. Toyota Genel Müdürlük Ofisi Mekânsal Estetik Veri Analizleri

Toyota Genel Müdürlük Ofisi	Renk		<p>Toyota kurumsal kimlik kapsamında logosu ile bütünleşerek merkez ofis binasının giriş kısmı ve konferans salonu gibi alanlarda kırmızı rengi baskın olarak vurgulamıştır. Ofis binasının diğer iç mekânlarına bakıldığında ise farklı renk armoni denemeleri görülmektedir.</p>
	Aydınlatma		<p>Girişte sıva üstü ofis armatürleri, sarkıt armatür, gizli ışık aydınlatma ve sıva üstü downlight armatürler; ofislerde sarkıt sıva üstü ofis armatürleri ve spotlar, toplantı odalarında sıva üstü downlight armatürler, ayaklı aydınlatmalar ve gizli ışık aydınlatma armatürleri kullanılmıştır. Konferans salonunda lineer vinil ve sarkıt downlight ve gizli ışık armatürleri kullanılmıştır.</p>
	Malzeme Doku		<p>Döşemeler: genel alanlarda mermer, ofis, toplantı odaları ve konferans salonu gibi alanlarda halı. Duvarlar: alçıpan üzeri boya, laminat kaplama, cam bölmeler kullanılmıştır. Girişte çalışma alanlarında asma tavan, yemekhanede açık metal ızgara tavan ve konferansa salonunda ise alçı tavan görülmektedir.</p>
	Tasarım Yaklaşımı		<p>Toyota Genel Müdürlüğü yapısı, eski bir tır servisi ile ofislerinden oluşan bir bina dan genel müdürlük binasına dönüştürülmüştür. Bina 2 bölümden oluşmaktadır: Eskiden servis ve depo amaçlı kullanılan büyük hangar binası ve çalışma mekânlarının yer aldığı ikinci bölüm (YEM, 2016, syf:140).tüm bina çelik strüktürle güçlendirilmiş ayrıca hangar tarafına yine çelik ile ara kat eklenmiş, ayrıca rampa ve merdivenlerle 2 bölüm birbirine bağlanmıştır. Giriş cephesi ofisin prestijine uygun şekilde yenilenmiştir. Girişte araba sergileme alanı tasarlanmıştır. Ofiste kullanılan cam bölmeler kurum yapısının şeffaflığını gözler önüne sermektedir. Her mekânda farklı renk arayışları çalışanların algısını açık ve dinamik tutabilmek amacı ile kullanılmıştır.</p>

4. Değerlendirme

A. Seçilen Ofis Yapılarının Kurum Kimlik ve Mekânsal Organizasyon Analizleri

Mekânsal analizlerin veri bulguları, tabloların 1a, 2a, 3a ve 4a bölümlerinde kurum kimlik bilgileri, ofis kuruluş-işlev ve mekânsal organizasyon başlıkları altında incelenmiştir.

Seçilen 4 ofisten elde edilen verilere göre; öncelikle ofislerin Türkiye'deki kuruluş tarihleri ve işlevleri incelenmiştir. Buna göre; Arena Bilgisayar 1991 yılında kurularak Türkiye teknoloji pazarında yer alan bilgi işlem ofisidir. Yapı Endüstri Merkezi, 1968 yılında kurulmuş ve yapı sektörüne hizmet veren bir bilgi merkezidir. DBB ofisi, 1993 yılında kurulmuş ve reklam ajansıdır. Toyota ise 1933 yılında kurulmuş ve otomotiv satış sektöründe yer almaktadır.

Bu ofislerin mekânsal organizasyonları incelendiğinde; Arena Bilgisayar Ofis Binası planal düzleminde; zemin katta eksenal bir düzlem içerisinde çizgisel organizasyon, birinci ve ikinci katta ise kümeli ve gridal organizasyon içerisinde olduğu görülmektedir. Yapı Endüstri Merkezi plan organizasyonuna bakıldığında, merkezi döngüsel biçimlenmenin yanı sıra ışınsal organizasyon görülmektedir. DBB ofisi, çizgisel organizasyona, Toyota merkez ofisinin ise baskın bir merkezi mekân etrafında toplanan gridal kümelenme plan düzeninde olduğu görülmektedir.

Araştırma konusu olan ofislerin plan düzleminde mekânsal organizasyonları incelendiğinde ortaya çıkan sonuçlara göre; Arena Bilgisayar Ofis Binası zemin katında; giriş holü içerisinde danışma, kafe-yemekhane-mutfak, mağaza ve seminer salonu gibi bölümler, ikinci katta ise müdür odaları ve idari ofis odaları, üçüncü katta ise bilgi işlem sistem odası, doktor odası ve alternatif satış kanalı bulunmaktadır. Yapı Endüstri Merkezi plan organizasyonuna bakıldığında; giriş karşılama bekleme alanı, sergi, konferans ve film gösterimi gibi çeşitli faaliyetlerin yapıldığı etkinlik alanı; dokümantasyon merkezi, kitap satış alanı ve yemekhane bulunmaktadır. YEM asma kat plan organizasyonunda ise idari ofis mekânları, kiralanabilir toplantı odaları ve kütüphane yer almaktadır. DBB ofisi; giriş-karşılama-bekleme alanları, toplantı odaları ve ofisler ile birlikte asma katta ise idari ofisler ve toplantı odaları yer almaktadır. Toyota ofis binasında ise zemin katta; giriş ve bekleme holü, toplantı odaları, arşiv, satış, revir ve çalışma ofisleri yer almaktadır. 1. Kat planında ise arşivler, pazarlama-mali-insan kaynakları vb. gibi idari ofisler bulunmaktadır.

B. Seçilen Ofis Yapılarının Mekânsal Estetik Veri Analizleri

Seçilen Ofis yapılarının iç mekân estetik verileri, tablo 1b, 2b, 3b ve 4b'de incelenmiştir. Estetik veri analizi; Renk, Aydınlatma, Malzeme-Doku, ve Tasarım Yaklaşımı alt başlıklarıyla çözümlenmiştir.

B1. Renk Açısından Değerlendirme

Ele alınan farklı işlevlerde ofis yapılarında, mekânsal estetik veriler değerlendirilirken ilk aşamada 1b, 2b, 3b ve 4b tabloları altında ilk basamakta renk açısından değerlendirilme yapılmıştır. Mekânsal düzenleme içerisinde kurum kimliğinin mekânın biçimine ve rengine etkisi yadsınamaz. Dolayısıyla bu çalışmada her kurumun özgün estetik verilerinin olduğu gözlenmektedir. Ayrıca genel veriler içerisinde çalışanlar dışındaki kullanıcıların sıklıkla buldukları

alanlar olan giriş – bekleme gibi alanlarda genelde sıcak renk armonisi kullanıldığı gözlenmektedir. Özellikle baskın renk olarak kırmızı rengin kullanıldığı görülmektedir. 21. Yüzyılda yapılmış olan bu ofis yapılarına bakıldığında zemin, duvar, tavan yüzeylerinin renkleri için yapılan değerlendirme sonucunda çalışan ve müşteri gibi kullanıcıların psikolojilerini olumlu yönde etkileyecek renkler ve tonlar tercih edilmiştir. Sıcak renk hâkimiyeti duvar yüzeylerinde tuğla malzeme kullanılarak veya karşılama mobilyalarında kullanılmıştır. Tercih edilen renk seçimi 21. yüzyıl öncesi ofis iç mekân renk tercihlerine göre farklıdır.

İç mekân renk armonileri oluşturulurken, özellikle kurumun kimliğini yansıtan kurum logosunun renginin tercih edildiği görülmektedir. Arena Bilgisayar Merkez Ofisinde bu veriler dahilinde yaklaşım vardır. Giriş, merdiven ve koridorlarda genelde çelik, çıkma tuğla ve brüt beton görümlü prekast elemanlar kullanılmıştır. Giriş kısmında mekanın genelinde hakim olan çıkma tuğla malzeme brüt beton görünümündeki prekast elemanlarla kaplanmış ve üzerine soğuk renge (mavi) sahip logo yerleştirilmiştir. Diğer geçiş mekânlarında zeminde açık renk epoksi kullanılmıştır. Tavanlarda gizli barisol aydınlatma asma alçıpan ile oluşturulmuştur. Tavanda asma tavan kısmı siyah ve ışık kullanılan boşluk ise beyaz kullanılarak kontrast yaratılmıştır. Duvarlarda yer yer tuğla malzemenin açıkta bırakılarak ortaya çıkarıldığı görülmektedir. Koridor alanlarında duvarların tuğla malzeme ile kaplanmış olmasından dolayı; duvarlarda orta koyuluğa sahip renk ile mekânlarda açık koyu dengesi sağlanması açısından zeminde açık renk kullanılmıştır. Ayrıca koridor alanlarında bu malzemelere ek olarak kat tanımları yapılırken, kat bilgilendirme tabelalarında veya merdiven boşluklarında duvarlarda renk kullanımında, yönlendirme açısından algılanabilirliği yüksek bir renk olan kırmızı renk tercih edildiği görülmektedir. Arena Bilgisayar Merkezi çalışma ofislerinde çalışanların dinamik atmosfer içerisinde çalışmasını öngören bir tasarım anlayışı düşünülmüş ve zıt renk armonisi kullanılmıştır. Mor ve turuncu renge yakın sarı renk ile ileri derecede zıt renk armonisi kurulmuştur. Böylece çalışma alanlarında etkili ve kimlikli iç mekânlar oluşturulmuştur.

Yapı Endüstri Merkezi, biçimsel, dokunsal ve renk olarak hareketli bir iç organizasyona sahiptir. Zemin açık gri renkte barisol olmak üzere, duvarlar (cam, ahşap, boyanmış duvar gibi) her biri farklı malzeme ve dokunsal yüzeylerden oluşmaktadır. Tavan ise çelik konstrüksiyon sistem içerisinde doğal gün ışığı olarak iç mekanda kullanılan renklerin doğru algılanmasını sağlayabilecek niteliği oluşturmaktadır. Mekânın genelinde kırmızı ve içerisinde yeşil rengin az oranda var olduğu sarı renk ile 2 ana rengin kullanılarak, 2 renk ve tonları armonisi oluşturulmuştur. Mekânın tam merkezine yerleştirilerek kırmızı bir perde ile 150 kişilik konferans salonuna çevrilebilen çok amaçlı etkinlik alanı mobil sandalyeleri ise diğer bir ana renk olan “mavi” renge sahiptir. Böylece merkez nokta mekânda kullanılmayan farklı bir renk ile algılanabilir kılınmıştır.

DBB ofis renk verilerine bakıldığında, mekânın bütününde sıcak renkli taş duvar dokusu hâkimdir. Bölücü olarak kullanılan çelik strüktürle desteklenen cam bölücüler bu dokuyu bozmamıştır. Zemin rengi olarak aç gri renk ve tavada kullanılan açık tesisat strüktür beyaz renge boyanmıştır. İç mekânda kullanılan tefrişlerin kırmızı ve sarı gibi sıcak renklerden tercih edildiği görülmektedir. Dolayısıyla yapının dış kabuğunun tuğla rengi olması gibi iç mekânda da sıcak renk ve tonları armonisi hâkim denilebilir.

Toyota ofis yapısına bakıldığında iç mekânda kurum kimlik rengi olan kırmızı, birçok iç alanda baskın renk olarak kullanılmıştır. Bunun yanı sıra yemekhane alanında 3 ana rengin bir arada kullanıldığı, diğer bir ofis alanlarında ise sarı ve mor gibi zıt renk armonileri kurulduğu görülebilmektedir.

Genel olarak bakıldığında, zeminlerde gri gibi orta açık renklerin, tavanlarda açık renklerin genelde beyazın veya tam tersi siyahın,, duvarlarda koyu renklerin mümkünse canlı renklerin kullanıldığının, tefrişlerde ise cesur ve doygun renklerin kullanıldığı görülmektedir.

B2. Aydınlatma Açısından Değerlendirme

Mevcut ofis iç mekânları için yapılan analizlerin “aydınlatma ve ışık” başlığı altında değerlendirilmesi 1b, 2b, 3b ve 4b tablolarının 2. basamağında yapılmıştır.

Farklı işlevlere sahip ofis iç mekânları aydınlatma açısından incelendiğinde; özel imalat aydınlatmalar kullanılarak aydınlatması tasarlanan Arena Bilgisayar Merkez Ofisi “Studiodecor” tarafından projelendirilmiştir. Giriş bölümünde ışıklı gergi tavan, halojen duvara gömme ve parapet üzerine gömme armatürler, sirkülasyon alanlarında ise gömme lineer aydınlatma kullanılmıştır. Aydınlatmada görülen lineer düzen yapının tüm iç mekânında genel belirgin özellik olarak görülmektedir. Çizgisel armatürler çalışma mekânlarında asimetrik olarak yerleştirilmiştir. Bunların yanı sıra sarkıt armatürler ve spotlarla yapay aydınlatmaya destek sağlanmıştır. Koridorlarda hem yere yakın hem de göz hizasının üzerinde duvara gömme armatürler kullanıldığı tespit edilmiştir. Tavanda, gergi tavan malzemesi içine yerleştirilen flüoresanlar tercih edilmiştir. Böylece asma tavan arasına yerleştirilen gizlenmiş aydınlatmalar sayesinde indirek ışık sağlanmaktadır. Mekânın doğal ışığı sadece pencerelerden alındığı gözlemlenirken yapay ışığın çalışanların verimli olması açısından başarılı bir şekilde projelendirildiği görülmektedir.

Yapı endüstri merkezi, aydınlatmasına bakıldığında 6,5 metre yükseklikte uzay kafes sistemi ile örülmüş yapının tavan ve duvar yüzeylerindeki açıklıklar sayesinde yapının tüm iç mekânları gün ışığından faydalanabilmektedir. Ayrıca yapay ışık olarak, mekânın genelinde farklı açılarda yerleştirilmiş sıva üstü ofis armatürleri ve sarkıt armatürler kullanılmıştır. Çalışma ofis odalarına ise lineer biçimde sıva üstü ofis armatürleri kullanılmıştır. Yapı endüstri merkezinin doğal ve yapay ışıktan verimli bir şekilde yararlandığı gözlemlenmektedir.

Tarihi Tuz Ambarının 2007 yılında DBB ofis mekânına dönüştürülme sürecinde mekânın kendisinden var olan tavan ve duvar pencere açıklıkları sayesinde mekâna yeterli derecede gün ışığı girebilmektedir. Ayrıca, yapay ışık olarak mekânın tavanının açık strüktürü çelik konstrüksiyon ile ortaya çıkarılmıştır. Böylece DBB ofiste özellikle sarkıt sıva üstü downlight armatürler kullanılmıştır. Koridorlarda spotlar, pencere ve kapı boşluklarında ise gizli yeşil ledler ve koridor boyunca led aydınlatma direkleri kullanılmıştır. İdari ofislerde ayaklı abajurlar ve toplantı odalarında kare led modüller kullanılmıştır.

DBB ofiste doğal ve yapay ışıktan sağlıklı bir şekilde yararlandığı gözlemlenmektedir. Doğal ışığın sadece pencerelerden elde edildiği ve iç mekânların yeteri kadar doğal ışıktan yararlanmadığı görülmektedir. Dolayısıyla yapay ışık aydınlatma sistemi önem taşımaktadır.

Tavan yüksekliğinin sarkıt armatür kullanımına olanak sağlamamasından dolayı genelde sıva üstü armatürler tercih edilmiştir.

Toyota Merkez Ofis giriş kısmında sıva üstü armatürlerin yanı sıra gizli ışık aydınlatma, sarkıt ve sıva üstü downlight armatürler kullanılmıştır. Çalışma ofis odalarında, sarkıt sıva üstü ofis armatürleri ve spotlar tercih edilmiştir. Toplantı odalarında sıva üstü downlight, gizli ışık armatürleri ve ayaklı aydınlatma armatürleri kullanılmıştır. Konferans salonunda ise lineer vinil, sarkıt downlight ve gizli ışık armatürleri kullanılmıştır. Böylece doğal ışığı sadece pencere-lerden sağlayan Toyota Merkez Ofisinde, yapay ışığın çalışanların verimli olması dikkate alınarak projelendirildiği görülmektedir.

B3. Malzeme ve Doku Açısından Değerlendirme

Mevcut ofis yapılarının iç mekân malzemelerinin değerlendirilmesi 1b, 2b, 3b ve 4b tablolarında 3. basamakta incelenmiştir.

Seçilen ofis yapılarından Arena bilgisayar merkezi ofis yapısında giriş, bekleme ve koridor mekânları duvar yüzeylerinde çelik, çıkma tuğla, brüt beton; ofis çalışma odalarında ise alçıpan üzeri boya kullanılmıştır. Yapı endüstri merkezi ve Toyota merkez ofiste duvar yüzeyleri alçıpan üzeri boya, laminant kaplama ve cam malzeme bölücü duvar yüzeyleri görülmektedir. DBB ofis yapısında iç mekânlarda, taş duvarlar, çelik ve cam paneller mekânın genel dokusunu oluşturmaktadır.

21. yüzyıl ofis iç mekânlarında döşeme malzemesi olarak genel alanlarda epoksi veya mermer, personel çalışma ofis odalarında ise halı kullanıldığı görülmektedir. Aynı zamanda tavan döşeme elemanı olarak ise taşıyıcı iskelet ve tesisatın açıkta bırakıldığı konstrüksiyonlar görülmektedir. Tavan yüksekliğinin yetmediği yerlerde veya asma tavan kullanımının gözlenmediği mekânlarda ise alçı tavan ya da açık metal ızgara tavan kullanılabilir.

B4. Tasarım Yaklaşımı Açısından Değerlendirme

Mevcut ofis yapılarının tasarım yaklaşımı açısından değerlendirilmesi 1b, 2b, 3b ve 4b tablolarında son basamakta incelenmiştir.

Arena Bilgisayar Merkez ofisinde açıkta bırakılan tuğla ve brüt beton duvar kullanımı ile loft tarzı yaklaşım elde edilmiştir. Çalışan ofis iç mekânında kullanılan zıt renk armonisi, kullanılan malzeme ve biçimsellik sayesinde çalışma verimini arttıracak dinamik bir iç mekân oluşturulmuştur.

Çok işlevli mekân olma özelliği ile kültür merkezi niteliğinde olan Yapı Endüstri Merkez Ofisi farklı amaçlarla kullanılabilir açık meydan özelliğindedir. Büro ve etkinlik alanları saydam ikinci bir iç cephe sistemi ile birbirinden ayrılmıştır. Açıkta bırakılan tavan strüktürü ile doğal ışıktan faydalanmakta olan mekânda loft tarzı mekân anlayışı görülmektedir. Yapı Endüstri Merkezi ofisinde esnek mekân kavramına göre mekân tasarımı yapılmıştır.

170 yıllık tarihi tuz ambarının restore edilmesi ile ortaya çıkan DBB ofiste yapının kendisinde var olan duvarlara dokunmadan çelik ve cam strüktür ile ikinci bir iç mekân ile mekan içinde mekan özelliğini korumuştur. Yapıda açıkta bırakılan strüktür ve mekânın tarihi değeri-

nin var olması ile mekânda loft ruhu görülmektedir. Doğal ışıktan pencereler ve çatı pencereleri sayesinde faydalanan mekânda çalışanların ekip ruhu içerisinde çalışmaktan keyif alacağı şekilde oluşturulmuştur.

Servis ve depo amaçlı kullanılan büyük hangar binasının 2009 yılında Toyota Genel Müdürlüğü olarak hizmete sunulmuştur. Eski yapının tarihsel özellikleri görülmemektedir. 2 bölümden oluşan ofis rampa ve merdivenlerle birbirine bağlanmıştır. Ofislerde kullanılan cam bölmeler kurum yapısının şeffaflığını gözler önüne sermektedir. Her mekânda farklı renk arayışları çalışanların algısını açık ve dinamik tutabilmek amacı ile kullanılmıştır. Giriş cephesi ofisin prestijine uygun şekilde yenilenmiştir.

5. Sonuç

16. yüzyıldan itibaren süregelen ofis kavramı günümüz Türkiye'sinde ticaret şehri olan İstanbul'da varlığını sürdürmektedir. 1980 yılı sonrasında Türkiye'de de rastlanan çok katlı büro yapıları prestiji ve gücü simgelemekte bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. 2000 öncesi ve sonrası ofis mekânları; trafik, park vb. gibi birçok sebepten ötürü her ne kadar şehrin dışına kaymaya başlasa da, İstanbul şehrinin büyümeye devam etmesinden dolayı yeniden ofis mekânları şehir merkezinde kalmaya devam etmiştir.

Araştırmada kullanılan 21. Yüzyılda yapılan, 4 ofis yapısı farklı işleve sahiptir. Çalışan nüfusun yoğun olduğu İstanbul şehrinde ve çalışma koşullarına göre, ofis alanlarında insanların gündelik yaşamlarını 1/3 oranında geçirdikleri düşünülmektedir. Seçilen ofis yapıları 2000 sonrasında yapılmıştır. İstanbul'da; Göktürk, Fulya, Kasımpaşa ve Kartal ilçelerinde yer almaktadır. İşlev olarak, Türkiye teknoloji pazarının lider şirketi, yapı sektörü için medya kuruluşu, reklam ajansı ve otomotiv sektörüne yönelik farklı sektörlerden seçilmiştir. Mekânsal düzenleme olarak, çizgisel, gridal ve kümeli, merkezi ve işınsal mekânsal organizasyon çeşitleri görülmektedir.

Mekânlarda kullanılan renk, malzeme, donatı ve aydınlatma gibi seçimler; yönetici, büro çalışanı ve gelen ziyaretçi üzerinde önemli bir psikolojik etkiye sahiptir (Köse Doğan R., 2008, syf: 1). Mekânsal estetik veri analizi içerisinde renk olarak; kurum kimliğini yansıtan logonun biçim ve renk özelliklerinin iç mekânda renksel etkisi görülmektedir. Ayrıca ofis içerisinde yer alan farklı mekânlara göre (yeme içme, çalışma, toplantı vb.) farklı renk armonilerinin kullanıldığı görülmektedir. Genel olarak dikkat çeken ve iddialı bir renk olan kırmızı ve tonlarından oluşan sıcak renk armonileri görülmektedir.

Ofis aydınlatması olarak; tavanlarda yer alan serbest asma tavanlar ile oluşturulan bari-sol aydınlatmalar, giriş ve etkinlik alanlarında, sıva üstü ofis armatürleri, sarkıt armatürler, büro katlarında yer yer sarkıt gömme aydınlatma ve doğrusal aydınlatma sistemleri ve çalışma alanlarında ihtiyaca göre, sıva üstü armatürler, gömme spot armatürler ve ayaklı abajurlar, konferans gibi toplantı alanlarında lineer vinil ve sarkıt downlight ve gizli ışık armatürleri, koridor gibi geçiş alanlarında led aydınlatma direkleri yer almaktadır.

Malzeme ve doku olarak; koridor-merdivenler, çelik, çıkma tuğla, brüt beton, laminat kaplama. Döşemeler; genel alanlarda epoksi veya mermer, ofislerde ve toplantı salonlarında ise

halı veya lamine. Duvarlarda; taş, tuğla, alçıpan üzeri boya, laminat kaplama, paslanmaz çelik kutu profiller veya cam bölmeler kullanılmıştır. Tavanlarda, girişte çalışma alanlarında asma tavan, yemekhanelerde açık metal ızgara tavan ve konferans salonlarında alçı tavanın yanı sıra genelde ofislerde çelik konstrüksiyon taşıyıcı iskelet sisteminin açıkta bırakıldığı görülmektedir.

Seçilen ofislerde tasarım yaklaşımı olarak; genelde loft tarzı yaklaşımlar görülmektedir. Seçilen her ofis kendi konseptini modern kimlikli çalışma alanları ile oluşturmuştur. Böylece malzeme ve biçimsel uyum sayesinde çalışanlara dinamik iç atmosferler sunulmuştur. 21. yüzyıl ofislerinde çok işlevli mekân konsepti içerisinde esnek mekân konseptlerinin uygulandığı görülmektedir. Günümüz ofislerinde, çalışanların daha verimli çalışabilecekleri ve çalışmaktan keyif alacakları gün ışığının içeri alındığı doğal ışığı içeri alan mekânlar kurgulanmıştır. Ofis dış mekân cephelerinde yer alan kurum logo ve amblemleri yine ofisin kurum prestijine uygun şekilde biçimsel, dokusal ve renksel olarak ele alınmıştır. Böylece kurum kimliğini yansıtan ofis cepheleri kurumun vitrini olarak ortaya çıkmaktadır. Ofiste kullanılan cam bölmeler kurumların şeffaf yapıda olduğu göstermektedir ve her mekânda farklı renk armonisi arayışları çalışanların algısını açık ve dinamik tutabilmek amacı ile kullanılmıştır.

Böylece ofis mekânları kurumsal kimliklerini yansıtırken estetik kriterlerin doğru kullanılması sayesinde insanları fizyolojik, toplumsal, psikolojik açıdan tatmin ederek, iş veriminin artmasını sağlamaktadır. Bu gereksinimlerin karşılanması ile birlikte çalışan davranışları iyimser olarak değişebilmekte, iş verimi artmakta ve kurumsal bağlılık güçlenmektedir. Özel tasarım aydınlatmalar ve ferah tasarımlarla birlikte çalışan verimini arttıran mekânlar oluşturulmuştur. 21. yüzyıl ofis yapılarında kullanılan işlevsel çözümler ve estetik gereksinimler, mekân örgütlenmesi içerisinde etkili ve kimlikli iç mekânlar oluşturulmasını sağlamıştır.

Günümüzde son dönemde inşa edilen ofis çevreleri göstermektedir ki; grup çalışması ve bu model ile artan etkileşim firmaya olan aidiyet hissini arttırarak kullanıcının verimini büyük ölçüde etkilemektedir. Ofis mekanlarının plan düzenlemelerinde, mobilya seçimlerinde ve materyal kullanımında; iletişimi, yaratıcılığı ve ekip çalışmasını destekleyecek tasarımlar yapılmaktadır (Çimen T., 2008, syf:114).

İstanbul içerisinde yer alan, farklı işlevlere sahip 4 ofis yapısı analizi sonucunda, kurum imajlarının ön planda olduğu özel sektöre ait bu ofis mekânlarında; cesur, renkli, heyecanlı ve yenilikçi tasarım kararları alındığı saptanmıştır.

KAYNAKLAR

- Ching, D.K.F. (2016). Mimarlık Biçim, Mekân ve Düzen, İstanbul: Yem Yayın 7. Baskı.
- Dökmeci, V. Dülgeroğlu, Y., Berköz Akkal, L., (1993). İstanbul Şehir Merkezi Transformasyonu ve Büro Binaları, İstanbul: Literatür Yayınları.
- Duffy, F. Cave, C. Worthington, J., (1976). Planning Office Space, London: The Architectural Press.
- Hasol, D. (1993). Mimarlık Sözlüğü, İstanbul: YEM Yayın.
- Kuban, D. (1970). 100 Soruda Türkiye Sanatı Tarihi, İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Yapı Endüstri Merkezi, (2016). Projeler Yapılar 2 – Ofisler, İstanbul: YEM Yayın.

Tez Kaynakları

Çimen, T., (2008). Teknolojik Gelişmelerin Sonucunda Değişen Üretim İlişkilerinin, Ofis Yapılarına Etkisi ve Ofis Mekanları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, YÖK Tez veri tabanından elde edildi. (Tez no 252352)

Köse Doğan, R. (2008). Yönetici Bürolarında Mekân Örgütlenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Yök Tez veri tabanından elde edildi. (Tez no 178543)

Görsel Kaynaklar

Ekşioğlu, S. (2016), Projeler Yapılar 2 – Ofisler, (Arena Bilgisayar Merkez Ofisi), İstanbul: YEM Yayın.

Emdem, C. (2016), Projeler Yapılar 2 – Ofisler, (Yapı Endüstri Merkezi Ofisi-DBB Ofisi) İstanbul: YEM Yayın.